

31975L0321

L 147/24

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1975 6 9

TARYBOS DIREKTYVA

1975 m. gegužės 20 d.

dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių ratinių žemės ūkio ir miškų ūkio traktorių vairo mechanizmus, suderinimo

(75/321/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

2 straipsnis

atsižvelgdama į Ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 100 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

kadangi techniniai reikalavimai, kuriuos privalo atitikti traktoriai pagal nacionalinius įstatymus, siejasi, *inter alia*, su vairo mechanizmu;

kadangi šie reikalavimai pavienėse valstybėse narėse skiriasi; kadangi todėl būtina, kad visos valstybės narės nustatytų vienodus reikalavimus arba papildydamos jose galiojančias taisykles, arba pakeisdamos jas naujomis, visų pirma siekiant sudaryti galimybę, kad EEB tipo patvirtinimo tvarka, apie kurią kalbama 1974 m. kovo 4 d. Tarybos direktyvoje 74/150/EEB dėl valstybių narių įstatymų, reglamentuojančių ratinių žemės ūkio ar miškų ūkio traktorių tipo patvirtinimą, suderinimo ⁽³⁾, galėtų būti taikoma kiekvienam traktoriaus tipui,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

1. „Žemės ūkio ir miškų ūkio traktorius“ – tai bet kokia ne mažiau kaip dviejų ašių motorinė ratinė arba vikšrinė transporto priemonė, kurios pagrindinė paskirtis – teikti traukos jėgą ir kuri specialiai suprojektuota vilkti, stumti, vežti arba varyti žemės ūkyje ir miškų ūkyje naudojamus tam tikrus padargus, mašinas arba priekabas. Traktorius gali būti pritaikytas kroviniams ir keleiviams vežti.

2. Ši direktyva taikoma tik šio straipsnio 1 dalyje apibrėžtiems dviejų ašių traktoriams su pneumatinėmis padangomis, kurių didžiausias projektinis greitis yra ne mažesnis kaip 6 km/h ir ne didesnis kaip 25 km/h.

Jokia valstybė narė negali atsisakyti suteikti traktoriui EEB tipo patvirtinimą arba nacionalinį tipo patvirtinimą dėl priekasčių, susijusių su traktoriaus vairo mechanizmu, jeigu vairo mechanizmas atitinka priede pateiktus reikalavimus.

3 straipsnis

Jokia valstybė narė negali atsisakyti įregistruoti arba uždrausti parduoti, pradėti eksploatuoti arba naudoti traktorius dėl priekasčių, susijusių su traktoriaus vairo mechanizmu, jeigu vairo mechanizmas atitinka priede pateiktus reikalavimus.

4 straipsnis

Pakeitimai, būtini priedo reikalavimus derinant su technikos pažanga, priimami laikantis Direktyvos 74/150/EEB 13 straipsnyje nustatytos tvarkos.

5 straipsnis

1. Valstybės narės priima nuostatas, kurios, įsigaliojusios per aštuoniolika mėnesių nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos, įgyvendina šią direktyvą ir apie tai nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės užtikrina, kad pagrindinių nacionalinės teisės nuostatų, kurias jos priima šios direktyvos taikymo srityje, tekstai būtų perduoti Komisijai.

6 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje, 1975 m. gegužės 20 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

R. RYAN

⁽¹⁾ OL C 160, 1969 12 18, p. 29.

⁽²⁾ OL C 48, 1969 4 16, p. 21.

⁽³⁾ OL L 84, 1974 3 28, p. 10.

Priedas

1. APIBRĖŽIMAI

1.1. **„Vairo mechanizmas“**

„Vairo mechanizmas“ – tai visa įranga, kurios paskirtis – keisti traktoriaus judėjimo kryptį.

Vairo mechanizmui gali būti priskiriama:

- vairo mechanizmo valdymo priemonės,
- vairo pavara,
- vairuojamieji ratai,
- tam tikrais atvejais specialus mechanizmas sukurti papildomai arba nepriklausomai jėgai.

1.1.1. *„Vairo mechanizmo valdymo priemonė“*

„Vairo mechanizmo valdymo priemonė“ – tai mechanizmo dalis, kurią, norėdamas vairuoti traktorių, tiesiogiai valdo vairuotojas.

1.1.2. *„Vairo pavara“*

„Vairo pavara“ – tai visi komponentai tarp vairo mechanizmo valdymo priemonės ir vairuojamųjų ratų, išskyrus 1.1.4 punkte nurodytus specialius įtaisus. Vairo pavara gali būti mechaninė, hidraulinė, pneumatinė, elektrinė arba bet kurių išvardytų pavaros tipų derinys.

1.1.3. *„Vairuojamieji ratai“*

„Vairuojamieji ratai“ – tai:

- ratai, kurių padėtis traktoriaus atžvilgiu gali būti tiesiogiai arba netiesiogiai keičiama norint pakeisti traktoriaus važiavimo kryptį,
- visi traktoriaus šarnyrinių-šarnyrinių rėmų ratai,
- vienos ašies ratai, kurių greitis gali būti keičiamas norint pakeisti traktoriaus važiavimo kryptį.

Savikreipiai ratai vairuojamiesiems nepriskiriami.

1.1.4. *„Specialus įtaisas“*

„Specialus įtaisas“ – tai ta vairo mechanizmo dalis, kuri sukuria papildomą arba nepriklausomą jėgą. Papildomą arba nepriklausomą jėgą gali sukurti mechaninė, hidraulinė arba elektrinė sistema arba bet koks šių sistemų derinys (pvz., alyvos siurblys, oro siurblys arba akumuliatorius ir t. t.).

1.2. **„Skirtingi vairo mechanizmo tipai“**

1.2.1. Atsižvelgiant į pakreipti vairuojamiems ratams būtinos jėgos šaltinį, skiriami šie vairo mechanizmo tipai:

1.2.1.1. *Rankinis vairo mechanizmas*, kuriame vairavimo jėgą sukuria tik vairuotojo raumenų jėga.

- 1.2.1.2. *Vairo mechanizmas su stiprintuvu*, kuriame vairavimo jėgą sukuria vairuotojo raumenų jėga ir 1.1.4 punkte nurodytas specialus įtaisas.

Vairo mechanizmas, kuriame vairavimo jėgą paprastai sukuria tik specialus 1.1.4 punkte nurodytas įtaisas, tačiau kuris specialiam įtaisui sugedus suteikia galimybę vairavimui panaudoti vairuotojo raumenų jėgą, laikomas „vairo mechanizmu su stiprintuvu“.

- 1.2.1.3. „*Vairo stiprintuvas*“, kuriame vairavimo jėgą sukuria tik 1.1.4 punkte nurodytas specialus įtaisas.

1.3. **„Vairo poveikio jėga“**

„Vairo poveikio jėga“ – tai jėga, kuria vairuotojas, norėdamas vairuoti traktorių, veikia vairo mechanizmo valdymo priemonę.

2. KONSTRUKCIJOS, MONTAVIMO IR TIKRINIMO REIKALAVIMAI

2.1. **Bendrieji reikalavimai**

- 2.1.1. Vairavimo įranga turi užtikrinti, kad traktorių būtų galima valdyti lengvai ir saugiai, ir atitikti 2.2 punkte išdėstytus išsamius reikalavimus.

2.2. **Išsamūs reikalavimai**

2.2.1. *Valdymo įtaisai*

- 2.2.1.1. Vairo mechanizmo valdymo priemonę privalo būti lengva naudoti ir suimti ranka. Priemonę privalo taip suprojektuoti, kad ją būtų galima palaipsniui paveikti. Vairo mechanizmo valdymo priemonės poveikio kryptis privalo atitikti pageidaujamą traktoriaus važiuavimo krypties pakeitimą.

- 2.2.1.2. Vairo poveikio jėga, norint atlikti posūkį, kurio spindulys – 12 m, traktoriui pradėdamas važiuoti iš tiesios startinės padėties, neturi būti didesnė už 25 daN. Vairo mechanizmo su stiprintuvu, jeigu pagalbinis jėgos šaltinis sugenda, vairo poveikio jėga turi būti ne didesnė kaip 60 daN.

- 2.2.1.3. Norint patikrinti, ar laikomasi 2.2.1.2 punkte nurodytų reikalavimų, traktorius 10 km per valandą greičiu važiuoja spiralės pavidalo trajektorija, pradėdamas važiuoti iš tiesios pradinės padėties sausu lygiu paviršiumi, su kurio traktoriaus padangos gerai sukimba. Vairo poveikio jėga, kuria veikiama vairo mechanizmo valdymo priemonė, matuojama tol, kol valdymo priemonė atsiduria padėtyje, kurioje traktorius įveikia 12 m spindulio posūkį. Manevro trukmė (laikas nuo akimirkos, kai vairo mechanizmo valdymo priemonė pradėdama veikti ir kai ji atsiduria padėtyje, kurioje matuojama) paprastai turi būti ne ilgesnė kaip penkios sekundės, tačiau ir ne ilgesnė kaip aštuonios sekundės, jeigu sugenda specialus įtaisas. Vienas posūkis atliekamas į kairę, kitas – į dešinę.

Atliekant bandymą, į traktorių turi būti pakrautas didžiausias techniškai leidžiamas svoris; slėgis padangose ir ašims tenkantis svoris privalo atitikti gamintojo nurodymus.

2.2.2. *Vairo mechanizmo pavara*

- 2.2.2.1. Vairo mechanizme gali nebūti arba elektros, arba visiškai pneumatinės pavaros.

- 2.2.2.2. Vairo pavara privalo būti taip suprojektuota, kad atitiktų visus naudojimo reikalavimus. Ji privalo būti lengvai prieinama atlikti techninę priežiūrą ir patikrinimą.

- 2.2.2.3. Jeigu vairo pavara yra ne visiškai hidraulinė, vairuoti traktorių turi būti įmanoma net ir sugedus vairo pavaros pneumatinėms arba hidraulinėms sudėtinėms dalims.

- 2.2.2.4. Vairo pavara, kuri valdymo jėgą perduoda hidrauliškai, ir 1.1.4 punkte nurodytas specialus įtaisas privalo atitikti šiuos reikalavimus:
- 2.2.2.4.1. Nuo pernelyg didelio slėgio visą grandinę arba jos dalį privalo apsaugoti vienas arba keletas slėgį ribojančių įtaisų.
- 2.2.2.4.2. Slėgį ribojantys įtaisai taip nustatyti, kad nebūtų viršijamas slėgis T, lygus gamintojo nurodytam didžiausiam veikimo slėgiui.
- 2.2.2.4.3. Vamzdynų techniniai duomenys ir matmenys privalo būti tokie, kad vamzdžiai išlaikytų keturis kartus didesnę už T slėgį (leistiną pagal slėgio ribojimo įtaisus), ir privalo būti apsaugoti jų įrengimo vietose ir išdėstyti taip, kad pavojus pažeisti vamzdžius smūgine apkrova arba dėl tarpusavio sąveikos būtų kuo mažesnis ir kad būtų galima nekreipti dėmesio į pavojų dėl pažeidimo, kurį kelia trintis.
- 2.2.3. *Vairuojamieji ratai*
- 2.2.3.1. Visi ratai gali būti vairuojamieji ratai.
- 2.2.4. *Specialus įtaisas*
- 2.2.4.1. 1.1.4 punkte apibrėžtas specialus įtaisas, naudojamas vairo mechanizmuose, apibrėžtuose 1.2.1.2 ir 1.2.1.3 punktuose, priimtinas šiais atvejais:
- 2.2.4.1.1. Jeigu traktoriuje įrengtas vairo mechanizmas su stiprintuvu, kaip apibrėžta 1.2.1.2 punkte, privalo būti įmanoma vairuoti traktorių net ir sugedus specialiam įtaisui, kaip nurodyta 2.2.1.2 punkte. Jeigu vairo mechanizmas su stiprintuvu neturi atskiro galios šaltinio, jam privalo būti įrengtas galios rezervuaras. Ši galios rezervuarą galima pakeisti nepriklausomu įtaisui, užtikrinančiu galios tiekimą vairo mechanizmui, palyginus su kitomis prie bendro galios šaltinio prijungtomis sistemomis, pirmumą. Vairo ir stabdžių sistemų galios šaltinis negali būti bendras. Jeigu galios šaltinis yra suslėgtas oras, oro rezervuarą privalo apsaugoti atbuliniu vožtuvu.
- Jeigu vairo mechanizmo pavaros valdymo jėgą paprastai sukuria tik 1.1.4 punkte nurodytas specialus įtaisas, vairo mechanizme su stiprintuvu privalo sumontuoti tokį įtaisą, kuris, jeigu sugenda specialus įtaisas ir vairo poveikio jėga viršija 25 daN, šviesos arba garso signalu įspėja apie minėtą gedimą.
- 2.2.4.1.2. Jeigu traktoriuje įrengtas vairo stiprintuvas, kaip apibrėžta 1.2.1.3 punkte, ir jeigu šio mechanizmo valdymo pavara yra visiškai hidraulinė, sugedus specialiam įtaisui, privalo būti įmanoma naudojant specialų papildomą įtaisą atlikti du 2.2.1.3 punkte nurodytus manevrus. Specialus papildomas įtaisas gali būti suslėgto oro arba dujų rezervuaras. Kaip specialus įtaisas gali būti tepalo siurblys arba kompresorius, jeigu jis varomas besisukančių traktoriaus ratų ir negali būti nuo jų atjungtas. Sugedus specialiam įtaisui, apie šį gedimą privalo būti įspėjama šviesos arba garso signalu.
- 2.2.4.1.2.1. Jeigu specialus įtaisas pneumatinis, jam turi būti suslėgto oro rezervuaras, apsaugotas atbuliniu vožtuvu. Suslėgto oro rezervuaro talpą privalo apskaičiuoti taip, kad būtų galima atlikti ne mažiau kaip septynis vairo pasukimus iki galo (nuo fiksatoriaus iki fiksatoriaus), kol rezervuaro darbo slėgis sumažės pusiau; bandymą privalo atlikti vairuojamiems ratams neličiant žemės.